

Kálaad ábεε Pwôl nyə á cilə buud ó Kòrênt yé

Isâ í dúgya nə kálaad ábεε mə Pwôl shú Kòrênt yí

Kálaad ábεε á Kòrênt éga ηgə lwó nə fwámé baalé zamudanê nyə a wós mpédúgá Pwôl bánê Dɔ́ á Kòrênt. Bóól búud bwá á zə ηgə jaaw Kòrênt nə Pwôl cúgέ muud lwámá má Yésus. Nə ndéé, Pwôl ηgə lwó Dɔ́ nə Zembî wá nyə á sá nə a bəg muud lwámá mə Krîst.

Nyə á nyíηgə námá lwó bwo nə bwá sééηgug mwaanê nə jɔ́ mílám kənd ókrîsten wâ Yudéa (lúu 8 nə 9), nyə nə bwo ná: «Bi mə mpú lâm yána mə Cwám̄ba wúsú Yésus-Krîst; bi mə mpú nə nyə á bə, a mbíd zhwog kúm, a bíd dwo, a zə nyíηgal nyúúl mábúwa dí, shú ná bi wá yídag bíg mábúwa méd» (8.9).

Kálaad má ka kə shwóg nə isâ ishús (tééd lúu 10 kə wós lúu 13): Pwôl ηgə jág lámusa nə buud bwá á ηgə ci nə a cugé fwámé múúd lwámá wá. A mú kə shínal kálaad nə jɔ́ kál lú ómínyoηú wâ ccelí (13.11-13).

Məbədə

¹ Nə mə Pwôl, muud Yésus nyə a sá nə mə bəg *muud lwámá yé nda Zembî nyə á ηwa cígúlá nə yé, nə *mínyoηú íshé Timotê, sé wá mé cíl kálaad éga. Sá ηgə cilə *Dɔ́ lú óbúgula ó Zembî dí Kòrênt yí, nə minjékjéké mi búúd myêsh mísó Akayî myá. ² Sóóηgú íshé Zembî bâ Cwám̄ba Yésus-Krîst bwá ó sá bí mpaam, bwá ó sá námá nə bi ηgóg nə cugə nə sheε. ³ Gúmá nə Zembî, Sóóηgú mə Cwám̄ba wúsú Yésus-Krîst, Sóóηgú mə búl gwág búúd cey lámúd yé, Zembî mə dú cweel mílám ja jêsh yé. ⁴ A ηgə cweel sé mílám *íncwaw í ntug byêsh sá ηgə bwəma nə ndí yíd,

shú ná sé bág nà ñkul mæ cwéél bəəŋg bēsh bwá ŋgá námá bwəma nà incwaw í ntug wá milâm, váál á mæ cweel sé mísú milâm yí. ⁵ Mpugá ná, námá nda sé ŋgá jág bul jug jugúlə má *Kríst ná, ntó námá wá Kríst ŋgá jág bul cweel sé milâm yé. ⁶ Ŋkí minjugú mí ŋgə bul bɛ sá, mí ŋgə bɛ sá shú ná milâm mí cwááləwog bî, bi dúgúg cug. Ŋkí Zembî ŋgə ntâg cweel sé milâm, a ŋgə sá ntó shú ná milâm mí cwááləwog bî, bi mú jísəw mínjugú mimpwûd sé ŋgə námá jísəw myá. ⁷ Sə ŋgə *búgula kú nə məzhigə ná bi e tōw búgə jínúđ ná shîm; nəcé, sé má mpú ná nda bí ŋgə jug jugúlə ŋgwûd sé ŋgə jug yí ná, Zembî ŋgə námá cweel bí milâm nda á ŋgə cweel sé mísú ná. ⁸ Bwaəŋg, sé acéélé ná bi bág kú mpu yáág-yáág incwaw í ntug sé á bwəma nə ndí Azî yí. Í á bə sé mbíya nyaanúlə, ntɔ sá ñkul, váál á ná sé áshígé ná nyingə ŋgə bə nə búgə ná sé é wú cínəŋgú mikuwó.

⁹ Má jaaw bí, sé á shîn dúg ná sé má yə. Nji, í á wóós ntó shú ná sé kú ná ŋgə nyingə búgula séméfwó, búgə jísú jêsh í shwáləg kə nji wá Zembî muud mæ də gwûmushi mímbimbə yé. ¹⁰ Nyə wá nyə á ka fəemushi sé bów-bôw shwiy sé á nywá yə jəəŋgúđ, a bá námá də nyingə fəemushi sə. Sé ŋgə búgula nji nyə ná a bá námá nyingə də fəemushi sə, ¹¹ bí ŋgə ntâg kwíínd sé nə jəgúlálə bí ŋgə jəgula nə Zembî shú dəəŋg yí. Né ndéé, nda jí ná zhwoɡ buud bwá ŋgə jəgula nə Zembî shú dúsú ná, zhwoɡ buud bwá bá námá yə nyə akíba shú dúsú ja á bá sá sé mpaam yí.

*Pwól m*ə búgə njoənd

¹² Sâ jí nə ñkul sá ná sé bəgəwag yí jísə ná: lám í ŋgə lwó sé ná sé áŋgê nə cəgə nə buud milâm mímbá, sé kú nə

1:5 4.10; Sôm 34.20; 94.19; Kol 1.24 1:6 4.15, 17 1:8 4.8; Mis 19.23; 1Kr 15.32 1:9 Rom 4.17 1:10 2Tm 4.18 1:11 4.15; Rom 15.30 1:12 2.17; 1Kr 1.17, 19, 31; 2.13; Heb 13.18

sâ á shweelúg, námá nji váál Zembî ngó jii yí. Sâ ngə ntâg bul cugə cug jəonjú nə bî, sá ángê nə bɛ məfug mã buud, mpaam má Zembî wó í ngó kyey nə sâ. ¹³ Sá ángê nə cilə bí gúl sâ shús, námá nji jəonj bî ngó lɔ bí ngó námá mpu ni. Mə ji nə búgə nə bi é bá shúgula mpu sâ sá ngó cɛel ci yí ncindí nə ncindí. ¹⁴ Mə ji nə búgə ntó nəcé bi mú ngə bwelɛ mpu nə bí bí nə ɲkul jee bəgəwa nə sá námá nda sá má bá bəgəwa nə bí jwów má Cwám̄ba wúsú Yésus-Kríst dí ná.

¹⁵ Mə mpú ntó búbálé, gwə wó má á ka cɛel fwo zə nûj bídí, zə nyinjə sá nə bi gwágúg məshusug ja ábɛê yí. ¹⁶ Mə á ka cɛel nə mə bá tí nûj kə Masedwân, mə nyinjə wú Masedwân zə nûj bídí nə bi zóg kwəmusa mə njoond kələ Yudéa. ¹⁷ Ye mə á lás mimpu mimbá ja mə á ɲwa cígúlá nə mə sá ntó yí? Ye ntó ji nə micígúlá myâm mí mú ngə bɛ nji iyuuɡ yâ lâm múúd má jí nə ndí yí, mə ka dɛ bə mə ngó ci, mə ngó shwána? ¹⁸ Zembî nyəmɛfwó mə mpú nə sá ádé bwelɛ bə nə bí ná, sá ngó ci, sá ngó shwána. ¹⁹ Kríst Yésus Mwân mə Zembî, sánɔɲ Silvê nə Timoté sá á ngə cúndə bídí yé, nyə a shígé bə, nə ci nə shwána. Nyə á dɛ bə, á ká ci sâ, ciyá jé bə nji ciyá ɲgwúd. ²⁰ Məɲkaagə mēsh Zembî nyə á kaag má má á bwəma nyádí, shé ka ngə cí Amen nyádí kwonj dí, ɲgólə magulə nə Zembî má jəla nə gúmá. ²¹ Zembî nyəmɛfwó wə ngó lulushi sánɔɲ bí cug shé ngə cugə nə Kríst yííd. Nyə námá wə nyə a gwáágulə shé məwúdá má féeshá. ²² Nyə wə nyə a wá shé məyíigyé* mé, a wá shé Shíshim yé mílámúd tâɲ béén nə a bá sá sâ jēsh nyə á kaag yí. ²³ Má ɲwa Zembî wúshined nə, má ká shiig mə yə. Mə a shígé cɛel káag bí mɓag, gwə wə mə áshígé ná

1:14 5.12; Flp 2.16 1:15 1Kr 16.5-6 1:17 1Kr 4.18-19 1:18 1.23

1:19 Mis 18.5 1:22 5.5; Rom 8.15-16, 23; Ifz 1.13-14 * 1:22 Məyíigyé
nə sá músə buud bé. 1:23 11.31; 13.2; Rom 1.9; Flp 1.8; 1Te 2.5; 2Te
2.10

nyingə zə n̄ɲ Kørênt yí. ²⁴ Sə áɲgê nə cɛel nywaad bí, sâ nə bí mágʷələg; mbô, sə ɲgə yida wá məbwə ísɛy bínúđ nə bí bəg nə məshusug, nəcé búgá jín jisə álal-ɲkul.

2

¹ Mɛɛ mə á ka ɲwa cígúlá nə mə ányingəyɛ ná zə n̄ɲ zə wá bí məcɛy lámúđ. ² ɲkí mə yida wá bí məcɛy lámúđ, zə nyə e sá nə mə gwágúg məshusug? ɲgaa bí buud mə zə wá məcɛy lámúđ wá? ³ Mə á cilə bí kálaad shú nə, ja mə zə n̄ɲ yí, bí buud mə jəlá nə sá nə mə bəg nə məshusug wá, bí kú bá yida wá mə məcɛy lámúđ. Mə ɲgə mpu búbálé nə bí báa mə də bə, mə ká gwág məshusug, í bə námə məshusug mún. ⁴ Mə á cilə ntâg kálaad wəɲgú nə məzhwíle míshúđ, mə ɲgə dúg *incwaw í ntug, lâm kú bə mə nə sheɛ. Nji, mə a shígé cɛel wá bí məcɛy lámúđ, mə á yida cɛel nə bí mpúg nə mə ɲgə cɛel bí váál á ntɔ minji.

Ijuugá

⁵ ɲkí ɲgwól múúd nyə a sá nə mə bəg nə məcɛy mə lâm, mə dí nyə á sá yé; mpŭlə dúg hí, bí bēsh wə nyə á sá məcɛy mə lâm məɲg wá, mə awáyé jwuɲ sá mə ɲgə cí yíid. ⁶ Muud wəɲgú, bímbí búúd ó *Dɔ bwə á mə ɲkáánd nə nyə yí í mə jəla. ⁷ Nə ndeé, mə yidá cí nə bí kág bíđ nyə, yidagá cweel nyə lâm; nəcé bí mə ká bə kú sá ntó, məcɛy mə lâm məsə nə ɲkul káda nyə nə ndeé nyúúl shwal tag nyə.

⁸ Nə ndeé, lwógá nyə nə bí mə cɛel nyə, mə wə mə cí ntó. ⁹ Mpuɡá nə ja mə á cilə bí yí, í á bə nə mə dúg ɲkí bí e sá mə məgwág məzhií mēsh. ¹⁰ Bí mə ká bíđ múúd, kú lámusa nə nyə, mpuɡá nə mə mə bíđ námə nyə. ɲkí mɛɛ mə á ka ntâg bíđ muud ja mə á jəla nə lámusa yí, mə a bíđ nyə shú dún

mísh má *Kríst dî. ¹¹ Mə a sá ntó shú nə *Sátan kú bə nə zhií né a nyúgúg shé, shé ajágé íyuug byé.

¹² Mə a wós Truwás né mə ké bwiing Jɔjɔ Kéel mə Kríst. Nji, tɛem bə nda Cwám̄ba nyə á juw mə mpumbé né wúŋgúlúŋ ná, ¹³ lâm í á bul kə mə gwów nə mə bələ kú kwey mwááŋg Títus. Mə á ka ntâg jóna nə buud ɔ nîŋ, mə mú kyey kə Masedwân.

Sáal á sɔ á gúgwáan

¹⁴ Mə yé Zembî akíba, nyə muud mə dú sá ja jêsh, kwoŋ mə *Kríst dî, né sá dúg ntɔ ntɔlə yé yé. Mə yé nyə akíba, nyə muud ŋgə balan nə sá shú né njiígúlá mə Kríst í ŋgəg nə mpyáanz kúl jêsh nda labínda yé. ¹⁵ Sə bí bándá bə jɔjɔ labínda mə Kríst shú mə Zembî, sə ŋgə sá nə buud bêsh bwə gwádúgág məcud mə Kríst, tɔɔ bɔɔŋg bwə ŋgə *dúg cug wá, tɔɔ bɔɔŋg bwə ŋgə jɛ wá. ¹⁶ Məcud mɔɔŋg mäsə ka bə məcud mə shwiŋ shú bɔɔŋg bwə ŋgə jɛ wá; nji, shú bɔɔŋg bwə dúg cug wá, mäsə məcud mə cug, mə ŋgə kə nə bân cug dî. Ká, zó jí nə ŋkul sá váál ísɛy byɔɔŋg yé?

¹⁷ Sə báá sə cugé nda bóól zhwog buud bwə ŋgə ŋwa Milésú mí Zembî nda sâ mákîd wá. Mbô. Sə báá sə ŋgə mpu né Zembî wə nyə á nti sə, sə mə ka dɔ lás kú shweel tɔɔ sâ mísh mə Zembî dí, sánôŋ Kríst sə njúl mbádúgá.

3

¹ Ye sə ŋgə nyiŋgə sɔ ja shús né buud bwə shwúg mənŷúul nə sô? Ye í é nyiŋgə ná jii né sə sáág nda bóólúgá, né sə zəg nə okálad bwə yé sə ŋkul né sə sáág ísɛy wá, zə lwó bî? Ŋkí ntâg nə ye sə gwáámbug bi okálad bɔɔŋgú?

² Bi wə búś kálad wúsú, kálad jísó cilyá sádí mílámúd

2:11 1Pr 5.8 2:12 1Kr 16.9 2:13 1Te 3.1 Títus: 2Kr 7.6, 13-14; 8.6, 16, 23; 12.18; Gal 2.1, 3; 2Tm 4.10; Tit 1.4 Masedwân: 7.5; Mis 20.1 2:15 1Kr 1.18 2:16 zó jí nə ŋkul sá: 3.5-6 2:17 4.2; Flp 1.15-17; 1Te 2.3, 5, 10; 1Pr 4.11 3:1 5.12; 10.12; Mis 18.27 3:2 1Kr 9.1-2

yé, kálaad múúd yêsh mə mpú yé, múúd yêsh ηgá l̥ yé. ³ Haaw. Í ηgə mpu nyîn ná bí bí kálaad Kríst nyə á cilə yé; nyə á cilə, a mú yə sə ná sə kálag buud. Nyə a shígé cilə nyə nə tíndi*, nyə á cilə nyə nə Shíshim má Zembî á kuwô. Nyə a shígé ntâg cilə nyə mákwóógúđ, nyə á cilə milám mí búúđud. ⁴ Kríst wə ηgá sá ná sə ηgág mpu ntó búbálé mísh má Zembî dî. ⁵ Sə ηgê nə ceel ci ná sə mə sá gúl sâ nə ηkul nyísú sáméfwó; mbô. Zembî wə ηgá sá ná sə bág nə ηkul ηgálə sá isâ sə ηgá sá yí. ⁶ Nyə wə nyə á kwəməsa sə ná sə bág osóol ɔ məsáal wâ sɔ á gúgwáan. Sɔ jɔɔηg kú ntâg bæ sɔ á məççɛ nda məsá cilyá ná, í njúl yida bæ sɔ ηkɛηkɛ Shíshim ηgá laad yí. Nəcə bɛɛlə məççɛ í dɔ gwíflya múúd gwíflya gwíflyág, ηkɛηkɛ Shíshim nywáá mə yə múúd çug. ⁷ Məççɛ má á bæ cilyá məkwóógúđ, bɛɛlə mwo í dúgá gwíflya múúd gwíflya gwíflyág. Nji, milwané mí á bæ sáal dɔɔηgúđ váal á nə Moyîz muud nyə á lóg dwo yé mpwoombá í á jág bul ηkənəwa, bag ó *Izəryêl kú ná jísəw dúgúlə nyə mpwóómbúđ, í njúl nə í á bæ nji milwané myâ kúl fwála. ⁸ Milwané tééd fwo bæ ntó sáal í á dɔ kwaamb shwiy yíid, ηkəməsa nə dɔɔηg sáal ηkɛηkɛ Shíshim ηgá kyey nə ndí yíid. ηgaá milwané myâ cínɔηg mí é nyiηgə bul ntɔ? ⁹ Sáal í á dɔ kwaamb muud intúgúli yí tééd fwo bæ nə bímbí lú mílwané ni, ηkəməsa nə sáal í ηgá sá ná buud bwə bág otútəlí mísh má Zembî dî yí? ¹⁰ ηgaá milwané mí á ηkənəwá yág myá mí é bæ zhizhe sâ? ¹¹ ηkí sâ á kúl fwála í á bæ nə milwané, ηgaá sâ á kandugə kandugə í é nyiηgə bul bæ nə ndí? ¹² Sə báa ηgə bwánd nə búgə ná í bá bæ ntó, gwə wə sə ηgá sá isâ ná kpwoó kpwoó

3:3 MmN 24.12; Zhe 31.33; Eze 36.26 * 3:3 tíndi: Í á dɔ bæ wúl mbií məjúwó nda məjúwó mə lwaaw; bwə á dɔ juwo kwas məjúwó məɔηgúđ ka dɔ cilə nə ndí. 3:5 2.16; Rom 15.18 3:6 Yuá 6.36; Rom 7.5-6; 8.2, 6, 10; 1Kr 11.25 3:7 MmN 34.29-30 3:9 Rom 8.2, 33; Gal 3.10

yí. ¹³ Sə áŋgê nə sá nda Moyîz; nyə á dɛ shwu sɔ́láyá lúúd nə bag ó Izurəyêl bwə nda dúg váál məŋkəŋwə mâ kúl fwála mə é ŋgə shîn yí. ¹⁴ Ká, milúu mí á mə shilá† bwo nda jwów á kú nə yásê. Í mú dɛ bə bwo zə wós múús nə, ja bwə lɔ́ mícilyá myâ Sɔ́ a Cwúlú yí, sɔ́láyá ŋgə ná búdal bwo milâm. Sɔ́láyá wəŋgú nyə afwóyé wú, á dɛ jímb nji ja múúd mə bə múúd mə Kríst yí. ¹⁵ Jí ntó, ja jêsh bwə dɛ lɔ́ mícilyá mí Moyîz yí, sɔ́láyá mə dɛ búdal bwo milâm. ¹⁶ Nji, ja múúd mə yíd dúg wə Cwám̄ba‡ yí, ja jəŋg wə sɔ́láyá mə wú yí. ¹⁷ Nəc Cwám̄ba jisə Shíshim, kúl Shíshim mə Cwám̄ba wúsə yí, cínəŋg wə jiya fulí jísə yí. ¹⁸ Sə bêsh buud ósɔ́láyá bwə á mə wú məmpwoombúd wá, sə ŋgə beny§ milwané mí Cwám̄ba, nda sə bí nə ŋkul dɛ dúg gúl sâ yêŋ dí nə; nə ndéé, Cwám̄ba, muud jí Shíshim yé ka ŋgə sá nə sə ŋgəg nə bɛɣla sâ sə ŋgə dúg yí, a ŋgə kwádulə sə milwanə kwádulə kwádúləg.

4

Tɔ́om á shíshim

¹ Nə ndéé, Zembî nyə a gwág sə ŋkúnkwónúlə, a mú yə sə iséy sə ámə ci íni. Nda jí ntó nə, sə ŋgê nə teeg mənyúul. ² Sə á mə ban mísóólúgú mí shwôn mí dɛ síy íshwoo myá, sə ŋgə cugə nə sán kú nə məkəŋ, sə ŋgê nə kwíŋg Milású mí Zembî; sə ŋgə yida lwó buud obúbálé, sə

3:13 MmN 34.33-35 3:14 Iza 6.10 † 3:14 milúu mí á mə shilá: Ciyá ni jisə némə Ifz 4.18; í ké nə «milúu mí músə bwo kú ná nyiŋgə dɛ mpu bii ísâ, kú mpu faas». 3:16 MmN 34.34 ‡ 3:16 Kálad MmN 34.34 ŋgə lwó nə ja Moyîz nyə á dɛ yid kə wə Zembî yí, nyə á dɛ yíl sɔ́láyá mpwóómbúd. 3:17 Yuá 8.32, 36; Rom 8.2; Gal 5.1, 13 3:18 4.6; 1Kr 2.7 § 3:18 Bóól bwə ci na ná: «milwané mí Cwám̄ba mí ŋgə faan sə məmpwoombúd ka ŋgə wéeshuli njəs nda njəs yêŋ». 4:1 3.4, 6 4:2 2.17; 6.4

mú ka ηgə sɔ́ mísh mə Zembî dí nə buud bêsh bwə shwúg mənyúúl nə sê. ³ Nji, ηkí Jɔ̀jɔ̀ Kéel sɔ́ ηgə bwiiηg yé ηgə ná bæ mbú dúlál nə suláya, a ηgə bæ ntó shú búúd bwə ηkág nə bwə kə jímb wá, ⁴ ohááaden, buud zembî á shí ga mə sá nə milúú mí bág shúg nə shúg wá. A mə sá bwo ntó shú nə bwə bág kú dúg məηkenya mâ Jɔ̀jɔ̀ Kéel á milwaná, Jɔ̀jɔ̀ Kéel mə *Kríst muud jíse mbɛɛla mə Zembî yé. ⁵ Sá ηηgê nə cúndə sâ í dúgyá nə séméfwó yí. Mbô! Sá ηgə cúndə sâ í dúgyá nə Cwám̄ba Yésus-Kríst yí. Sá b̄ηη sá búsa yida bæ ósól ɔ́ mäsáal bún lúu mə Yésus dî. ⁶ Mpugá nə Zembî muud nyə á ci nə: «Məηkenya mə fáanug yídúgúd» yé nyəméfwó wə nyə á faan shé mílámúd. Nyə á faan ntó shú nə shé mpúg milwanə myé mí ηgə ηkənwə Kríst mpwóómbúd myá.

⁷ Jí ka bæ na nə, sɔ́ buud ηgə ηkēny tɔəm wɔɔηg wá, sá búsa nda mímbágə mí mp̄í, mí du bwîl; í jəlá nə mpu nyîη nə fámbəmbə nə məma ηkúl sá búsa nə ndí yí nyísə ηkul mə Zembî, kú bæ séméfwó ηkul nyísú. ⁸ Minjugú mí ηgə shúsə sá ikóómb byêsh, nji sá kú fina; bíl íja məfug shîη sá mílúúú, nji sá ηgə ná bæ nə búgə; ⁹ sá bwəma nə cúwúlí, nji sá kú myeesh; bwə ηgə bwam sá shí, nji sá kú yə. ¹⁰ Sá ηgə ηkēny shwi y mə Yésus sádí nyúúúlúđ ja jêsh. Í ηgə bæ ntó shú nə cug mə Yésus í nyínúg nəmə sádí mənyúúúlúđ. ¹¹ Sá tɛem ηgə cugə, shwi y í ηgə bwéel sá ja jêsh nəcé sá ηgələ sêy nə Yésus. Í ηgə bæ ntó shú nə cug mə Yésus í nyínúg nəmə sádí nyúúúl á shwi y gaád. ¹² Ntó ji nə shwi y í ηgə bɛ sá, bi báá ηgə ntâg ηwa cug cínɔ̀ηg. ¹³ Cilyá wúsə Kálaad Zembî dí nə: «Mə á bæ nə búgə, mə ka lás». Váál búgə jɔ̀ɔ̀ηg

4:3 1Kr 1.18 4:4 zembî á shí ga: Yuá 12.31; Ifz 2.2 mbɛɛla mə Zembî: Kol 1.15; Heb 1.3 4:5 1.24 4:6 Mət 1.3; Iza 9.1; 2Kr 3.18; 1Pr 2.9 4:8 1.8; 7.5; 11.23-29 4:10 1.5; Rom 6.8; Gal 6.17; Flp 3.10-11 4:11 Rom 8.35-36; 1Kr 15.31 4:12 Kol 1.24 4:13 Sôm 116.10

í ηgə námə gwô sé mílámúđ, sé ka námə ηgə lás. ¹⁴ Nəcé sé ηgə mpu nə muud nyə á gwûmushi Cwám̄ba Yésus yé má bá námə gwûmushi sən̄đη Yésus, a mú jil shé nyádí koogú. ¹⁵ Bì má dúg íí, sé ηgə bwəma nə isâ íni byêsh shú dún, shú ná buud bwə búløg ηgə nyíi mpaam má Zembî đí ná ndéé, buud bwə yə Zembî akíba wá bwə mú ηgə bul bulya, Zembî mú ηwa gúmá.

Inkán̄ í mbúgula

¹⁶ Gwə wə bí má dúg ná, sé aηgê nə teeg mənyúul. Tεem bə nə nyúul búúd bwə ηgə dúg ga í ηgə shîn cóóg íí, lâm í ηgə bə mə cwû n̄jì gúgwáan nə gúgwáan jwów dêsh. ¹⁷ Nəcé, bábaalê minjugú sé ηgə bwəma nə ndí mэфwála mága đí myá mísə zhizhe sâ, mí ηgə yida kwəmusa sé nə sé bág bə nə gúmá áyíyáág í bá jì kandugə kandugə yí. ¹⁸ Sá báá sé aηgê nə s̄ sâ í ηgə nyîn yí, sé ηgə yida s̄ sâ í aηgê nə nyîn yí; nəcé sâ í ηgə nyîn yí í đə jì n̄jì fúfwálá, jəηg í aηgê nə nyîn yí đə jì kandugə kandugə.

5

¹ Nyúul sé bí nə ndí wa shí ga đí yí nyísə banda. Sé má mpú ná ηkí banda đəηg í shîn búg íí, sé bí nə njów gwów wə Zembî, njów á kandugə kandugə; Zembî nyəméfwó wə nyə a lw̄ wo, kú bə məbwə má búúd. ² Gwə wə jí ná, sé ηgə leegya wa banda gaád, sé má ka bul bə nə yéesh nə njów wúsú á gwôw. Sé ηgə cεel ηwa nyúul nyísú á gwôw, bwáád nda káándə wa nyíga đí gwôw, ³ ηkí nyāη nyúul nyí nə ηkul bá zə kwey sé ná nə nyíga í kú fwo wû. ⁴ Jísə ná, té sé ηgə ná jì wa nyúul á shí gaád yí, micúη mí ηgə nt̄ə sé ηkul, sé ka đə leegya. Njì, sé aηgê nə cεel béégya nə mbwéédí sé bí nə ndí ga, sé ηgə jii ná sé má bəd nyúul cínəηg gwôw, shú

4:14 1Kr 6.14; Rom 8.11 4:15 1.5-6, 11; 9.11, 15 4:16 Ifz 3.16 4:17
3.18; Rom 5.2; 1Pr 1.6-7 4:18 Rom 8.25; Heb 11.1 5:1 Zhb 4.21; 2Pr 1.14
5:2 Rom 8.23-24 5:4 1Kr 15.53-54

ná nyúúl á kandugə kandugə í mínəg nyúúl á shwiý ga.
⁵ Zembî nyəməfwó wə nyə á kwəməsa sə shú cug jəwɲgə,
 a mú wá shé Shíshim yé mílámúd tɲh béén ná a bá yə sá
 gwo.

⁶ Sâ jəwɲg í du sá ná sá bəg nə ɲkul búgəd ja jêsh, tɛem bá
 ná sə ɲgə mpu ná, té sə bí ná wa nyúúl ga dí yí, sə cugé sádí
 mpwág, sə bí shwóg-shwóg nə Cwámba. ⁷ Ntó ji ná, sə aɲgê
 nə dúg nyə, ɲji sə ɲgə *búgula ná sənónɲ sə bí sámbá. ⁸ Sə
 ka ɲgə bæ nə ɲkul búgəd, sə ɲgə yida jii ná sə wúg wa nyúúl
 gaád kə ji Cwámba dí koogú. ⁹ Ná ndéé, tɔɔ sə mə nyiɲgə
 ná ɲgə ji wa nyúúl gaád, tɔɔ sə mə wú, sə ɲgə bul jii ɲji sâ
 ɲgwúd: ná sə ɲgəg nə cugə váál á céel yí. ¹⁰ Nəcé shé bēsh
 shé mə bá kə tɔw bəl-bəl dí kúl *Kríst mə bá kə cígal mílósú
 yí, muud yēsh ka bá ɲwa myəna myâ misóólúgú nyə á sá ja
 nyə á ɲgə cugə nyúúl dí yí: misóólúgú mí anyunywaâ nə
 myáɲ myəna, mi abúbôw nə myáɲ.

Séy ɲkwambulə

(Rom 5.1-11; Ifz 4.20-24)

¹¹ Nda sá ká ɲgə gwóɔ Cwámba ná, sá ka ɲgə cɛel sá ná
 buud bwə máguləg ná kéel dúsu dúsa búbálé. Sə mə mpú
 ná mísh mə Zembî dí, sə təl bəl-bəl dí; sə mə tédúgá ná sə
 təl námə bəl-bəl dí bídí mílámúd. ¹² Sə aɲgê nə nyiɲgə sɔ
 ja shús ná bi shwúg mənyúúl nə sê. Mbô. Sə ɲgə yida cɛel
 yə bí zhií ná bi jéég bæɟwa nə shé bálə sámbá. Nə ndéé,
 bi é bæ nə ciyá bí mə cí búúd bwə ɲgə ɲkus nə isâ yâ tónn
 nə tónn kú bæ yâ lâm dí cwû wá. ¹³ ɲkí sə ɲgə nyîn nda
 lúu í cugé ná sə nə fɟg íí, jísə nəcé sə mə yə Zembî cug jísú
 ncindí nə ncindí. ɲkí sə mə yida nyîn ná sə bí nə fɟg íí, jísə

5:5 1.22 5:7 1Kr 13.12; 1Pr 1.8-9 5:8 Flp 1.23 5:9 Kol 1.10; 1Te
 4.1 5:10 11.15; Iza 2.12; Dan 7.9-10; 12.2; Mis 17.31; Rom 2.6; 1Kr 3.13-15;
 4.5; Flp 3.19; 2Te 1.7-10 5:11 4.2; 6.4; 1Kr 9.22 5:12 1.14; 3.1

nacé sá má cœel kwínd bî. ¹⁴ Nacé cœelí *Kříst ngə cœel sá yí í má lwánd sá lámúd, sá ngələ táduğa né muud ngwúd nyə á yə shú búúd bēsh, ntó ji ná bánđň buud bēsh bwə á yə mísh má Zembî dî. ¹⁵ Nyə á yə shú búúd bēsh, ná buud bwə ngə cugə wá, icug byán í bág nə mfií shú dé, kú ná nyiŋgə ngə bə shú dán; nacé nyə á yə a gwûm shú dán.

¹⁶ Nda í ká bə ntó ná, sá aŋgê ná nə dúg buud mədúgya mâ shí ga. Ŋkí sá á fwo ngə dúg Kříst mədúgya mâ shí ga, sá aŋgê ná nə dúg nyə váál dɔɔŋg. ¹⁷ Bî má jəlá nə ka mpu ná, múúd mə ká bə múúd mə Kříst íí, a músə kukwumuga ágúgwáan, cug jé acwúlú í má shîn; bî má dúg íí, a músə muud agúgwáan. ¹⁸ Zembî wə ngə sá sóólúgú wɔɔŋg wēsh, nyə muud nyə á zə wə Kříst zə sá ŋkwambələ nə shé yé, nyə á ka nómá yə sá séy nə sá ngəg nə kala ŋkwambələ nyɔɔŋg. ¹⁹ Ntó ji ná, Zembî nyə á bə Kříst cwú*, a ka ngə sá ŋkwambələ mpədúgá nyəméfwó nə buud ɔ shí ga, kú ná nyiŋgə kənd lâm íwushí í búúdəd. Nyə á ka wá sá njiŋgúlá lúúd nə sá ngəg nə kala ŋkwambələ nyɔɔŋg. ²⁰ Sá ka ngə sá lwámá Kříst nyə a lwâm sá yí. Ja sá ngə jəw bí yí, Zembî nyəméfwó wə ngə jəw bí éne. Sá má jəgula nə bí jínə má Kříst dí ná: «Bídúgá nə Zembî sáág ŋkwambələ mpədúgá binóŋ nyə.» ²¹ Zembî nyə a sá nə Kříst bəg *səm jilá íshéd, í njúl nə Kříst nyə a shígé bwelə bə nə səm; nyə a sá ntó shú ná shé bəg otútəlí kwonj má Kříst dî.

6

¹ Nda jí ná sənđň Zembî wə ngə sêy ná, sá ka ngə ci nə bí ná: «Kúgá fánda lág mpaam má Zembî ntó ná ndeé, bî kú

5:14 Yuá 17.23; Rom 8.35; Gal 2.20; Ifz 3.19; 5.2, 25; 1Yn 3.16 5:15 Rom 6.3-4; 7.4; 14.7-9 5:17 Iza 43.19; Rom 6.4; Gal 6.15; Ifz 4.24; Mbú 21.5

5:18 Rom 5.10 5:19 Rom 3.24-26; Kol 1.20 * 5:19 Dúgúg sâ Yésus ngə ci Yuá 10.30 dí yí. 5:20 Mat 10.40; Iza 52.7 5:21 Yuá 8.46; Rom 8.3; 1Kr 1.30; Gal 3.13; Heb 4.15 6:1 Rom 5.2; 1Kr 15.10

dág mffí á cínøŋg.» ² Mpugá né Zembî nyø á ci ná:
 Ja fwámé fwála i á bæ yí, mæ á magulæ májøgula mwô.
 Jwów wo á ŋgø jii kwíindyá yí, mæ a shí kwíínd wo.
 Fwámé fwála wé má ka bæ ga. Jwów wó jálá næ bii kwíindyá
 wé ga.

Minjugú mí Pwôl

³ Sá aŋgê næ bwelæ jii ná sé má kwal múúd boogá, næcé sé
 acéélé sá ná buud bwé mpyényúg iséy bísú. ⁴ Sá ŋgø yida sô
 ná bi shwúg mænyúul næ sê mázhii mêsh dí ná sé bí fwámé
 ósól o mäsáal ó Zembî; sé ka ŋgø bul bæ næ jísów: jísow
 *incwaw í ntug, jísow micún, jísow yágúwó, ⁵ jísow bígá,
 jísow mimbwug, jísow ocinúcindâ, jísow yíŋgá íséy, jísow
 mæfúfæ mægwâ, jísow mázha. ⁶ Sá ŋgø ci mænyúul, sé næ
 mpúyá, sé nda næ milámusa, sé næ jø lâm, ŋkêŋkê Shíshim
 ŋgø kyey næ sé, sé njúl næ cælí á kú næ mækøŋ, ⁷ sé njúl
 næ ciyá jí búbálé yí, sé næ mpífé má Zembî, sé næ mækwøø
 mæ dóómb mâ otútælí, mã lúmbúlí næ mã kaambulæ nyúul.
⁸ Gúl ja buud gúmal sé, gúl ja bwé saambulæ sê; gúl ja bwé
 mpyaam sê, gúl ja bwé sá sé mæshwúmb; gúl ja bwé ŋwa sé
 nda buud o máshiiŋgâ, sé báá njúl otútælí; ⁹ gúl ja bwé ŋwa
 sé nda ojínæ, í njúl ná buud bwé mpú sê, bwé ŋwa sé nda
 sé ŋgø júgula, í njúl ná sé ŋgø cugæ, bwé dág sé nda sé bí
 íntúgúlíd, nji muud kú gwú sé, ¹⁰ bwé ŋgø sá sé isâ í céyug
 lámúd yí, sé báá nji mæshusug mæshusug, sé njúl mæbúwa
 dí, nji sé ŋgø sá ná bóól bwé bígúg, sé ŋgø fúfæ næ sâ jêsh,
 nji sé mbííd byêsh.

¹¹ Yé bwááŋg wâ Kørênt, sé á jaaw bí isâ byêsh kú shweel
 tæo ŋgwúd, sé á juw bí milâm mísú né wúŋgúlún. ¹² Sá báá

6:2 Iza 49.8; Luk 4.19-21 6:4 4.2 6:5 11.23-29 6:6 8.24; Rom 12.9;
 1Kr 13.4-7; Gal 5.22-23; 1Tm 4.12 6:7 10.4-5; Rom 13.12; 1Kr 2.4 6:9
 4.10 6:10 isâ í céyug lámúd yí: 7.4; Rom 5.3; 12.12 mæshusug
 mæshusug: 8.9; Flp 2.17; 4.12-13; 1Te 1.6

sé afwóyé γωw cεελúλə bî, bî wə bî acééléé lág cεελí sé ηγə cεελ bí yí. ¹³ Sáǵá námé sé nda sé ηγə sá bí ná. Mə ηγə ci nə bí tâη nda bwán bâm nááá «juwəǵá námé sé mílám mín nə wúηǵúlúη!»

Kúǵá fula sámbá nə ohááden

¹⁴ Kúǵá fula sámbá nə ohááden*, kə sá dúl váál mbεε mpwəǵda kú nə wímbúlé; nyáyé mpwəmə nyí nə ηkul bə mpədúǵá bíshúłə məcεε nə bəłə kú bísh məcεε yí? Dáyé kow məηkenya bəñđη yídúǵú bí nə ηkul bə nə ndí yí? ¹⁵ Dáyé váál cún wí nə ηkul bə mpədúǵá *Kríst bá Beliár† yí? Jáyé wónǵó mbúǵula bá hááden‡ jí nə ηkul bə nə ndí yí?

¹⁶ Mpáánzó Zembî í mə bwεε fula jí nə ozembî wá yadúǵ? Mpugá nə shé báá shé jí Mpáánzó mə Zembî á kuwô, nəcé Zembî nyə á cí nó:

Mə bá jí bwədí, sánónη mə bá cugə,
mə bə Zembî wánη, bāη bə kúl jām.

¹⁷ Nə ndéé,

wúǵá na bwədí, bééǵyáǵá nə bwo, Cwám̄ba ηγə ci ntó.

Kúǵá kún̄ya nə sâ áduđanâ.

Mə ka bá ηwa bí nə məshusug.

¹⁸ Mə bá bə bí sóǵǵú,

bí bə mə bwân wəábudúm nə wəábudâ.

Cwám̄ba á ηkul nyêsh ηγə ci ntó.

6:13 1Kr 4.14 6:14 1Kr 6.9-13; 10.21; 1fz 5.5-11 * 6:14 Naá, Pwôl ηγə cεελ ci buud bwə cúǵé búúd ó Kríst wá. † 6:15 Beliár mə kə nə Sátan. ‡ 6:15 Dúǵúǵ sâ sé ámə ci mpánzó 14 dí yí. 6:16 Ləw 26.12; Zhe 32.38; Eze 37.27; 1Kr 3.16 6:17 Iza 52.11; Mbú 18.4 6:18 2Sa 7.14; Iza 43.6; Amo 4.13; Mbú 11.17

7

¹ Isâ byêsh Zembî nyə á ñgə kaag íni í dúgyá nə shé. Nda jí ná Zembî nyə á ñgə kaag sá byo ná, yé bwaáñg má búl cœel wá, shé yílúgá sâ jêsh í ñgə lweegushi shé mænyúúl nə *mishíshim ícug í íshéd yí. Shé ñwagá Zembî nə gwóǝǝgá, shé ka ñgə casulə bálə nə kuú ñjœond á cœel yí.

Məshusug mə Pwôl

² Juwugá milám, jil sá cínœng. Sə áshígé byaagulə nə muud, sá kú díya nə muud, kú námə nyúg tœ muud. ³ Mə ñngê cœel ci ná bi mə jág sá gúl sâ; mə shí bwey jaaw bí ná sá mə cœel bí váál á ná, tœ bi mə yá, tœ bi mə nyíngə cugə, ñji sá ñgə cœel bî. ⁴ Mə ñgə jág bul bə nə búgə nə bî, mə ñgə bəgəwa nə bí, lâm də bul cwaaləwo mə, məshusug də bə mə ntœ mínji *íncwaw í ntug byêsh sá ñgə bwəma nə ndí yíid.

⁵ Mpugá ná, ja sá á wóós Masedwân yí, sá áshígé bə nə wogá, ñji incwaw í ntug məváál mêsh. Nəcé í á bə, buud bə ñgə lúmbuli nə sá, milám mí ñjúl nyíngə bə sá ifwaas ifwaas. ⁶ Ñji, Zembî mə də bə, ja múúd cúgé ná nə bándáyé yí, a wá nyə ñkul lámúd. Nywáá nyə á ka námə sá ná Títus wóósúg, í mú wá sá ñkul mílámúd. ⁷ Í cúgé ná ñji wóósúlə Títus nyə a wóós wé í á wá sá ñkul mílámúd, í á bə námə nə bímbí bí á wá nyə ñkul lámúd yí. Nyə á jaaw sá váál bí ñgə yímə ná bi mə dúg sá yí, nə váál sá ñgə cey bí lámúd yí, nə váál bí ñgə cœel ñkêny mbag wâm yí. Məkəl mœœng mə á nyíngə bul sá mə məshusug.

⁸ Mə mpú nə kálaad mə á nti bí yé nyə a ntágulə bî. Bálé, mə a shíngi nə dúgúlə nda bí á gwág biméfwó cey lámúd ja jœœng dí ná. Ñji, mə anyíngáyé ná shíngi. ⁹ Mə yidá bə nə məshusug ja gaád. Mə ji nə məshusug, kú bə nəcé nda

bí á bæ nə məcey mə lâm nə, í yidá bæ nəcé, məcey mə lâm mún wəɔŋg mə á sá nə bí céndúg mítédúgá. Ntó mə lwó nə məcey mə lâm mún mə á bæ váál Zembî mə dú cɛel yí. Ntó ji nə sá áshígé sá bí məbôw. ¹⁰ Nəcé, múúd mə ká gwág váál məcey mə lâm Zembî mə dú cɛel yí, muud wəɔŋgú nyə e cénd mítédúgá, a mú *dúg cug, a kú ná nyingə shíngi məcey mə á sá nyə lámúd má. Nji, múúd mə ká gwág váál məcey mə lâm mâ shí ga, mə kwaamb nyə shwi. ¹¹ Bi a gwág váál məcey mə lâm Zembî mə du cɛel yí; bí mə ka dúg sá í á kwaamb bí yí: A mân mójigwa e! A wāŋ mpülə kaambulə nyúul e! A wāŋ shíngílə e! A jāŋ gwóǝǝ e! A jāŋ jə yéesh e! A jāŋ kááfé e! A wāŋ mpülə súg múúd nyə á byaagulə yé e! Bi a lwó nə milám mín mí á bæ otátəlí ja bí á kwambulə lósú wəɔŋg yí.

¹² Kagá mpu nə ja mə á cilə bí yí, í áshígé bul bæ shú múúd nyə á byaagulə yé, kú nyingə bæ shú múúd bwá á byaagulə nə ndí yé. Mə á cilə bí shú nə mísh mə Zembî dí, bí dúgúg váál bí ŋgə jigwa nə sá yí. ¹³ Sâ í á wá sá ŋkul mílámúd wə ní.

Í á ka ntág bæ, ŋkul mə bæ sá mílámúd ntúni íí, sá nyingə bul gwág nywa məshusug Títus nyə á bæ nə ndí má. Nyə á bæ nə məshusug nəcé bí bēsh bí a sá nə lâm í jáág nyə shí. ¹⁴ Bi mə dúg íí, bəgəwálə mə á ŋgə bəgəwa nə bí nyédí míshúd yí, í á shí bæ nə zhií. Nə ndéé, nda sá mə du bwey jaaw bí nji obúbólé nə, í á shí nyîn nə mə á shí bæ nə ŋkaam nə mə bəgəwag nə bí mísh mə Títus dí. ¹⁵ A ji nji ká du téduga váál bí á du sá nyə məgwág yí, nə váál bí á ləg nyə nə gwóǝǝ nə mājigwa yí. Nyə a mə ka nyingə jág bul cɛel bí. ¹⁶ Mə ji bul bæ nə məshusug nə bí mə sá nə mə búgúlág bí.

8

Kwííndúle ókrîsten

¹ Bwaang, sé ngə jii ná bi mpúg váál mpaam mé Zembî í á mó sêy mádɔ mâ Masedwân dí yí. ² Ncúlyá *íncwaw í ntug í ngə tí bwo məkuú shí, nji báá búsa nə məshusug ntɔ mínji. Məshusug mɔɔng mé wə mé sá ná, məbúwa mé tɛem bii bwo ná nywád íí, bwə mé yida lwó ná báá bwə bul bæ nə lâm yána. ³ Bwə á mé wá máyóna bímbí í jéla nə məbii máɲ yí, mə jee námé ci ná bwə á cɔ bímbí í jéla yí; bwə á sá ntəg sóólúgú wɔɔngú nə tédúgá wáɲ bwáméfwó. ⁴ Bwə á zə jəgula nə sá, bwə bul yáág nə sá sáág bwo mpaam nə bwə wáág məbwə sâ sé ngə sá buud ɔ Zembî yííd. ⁵ Bwə á wá ntəg mənyúúl ntɔ váál sé á ngə téduga yí, tééd fwo yə Cwámba icug byáɲ, nyiɲgə yə sé námé nda Zembî nyə á jii ná bwə sáág ná. ⁶ Sə á ka námé yáág nə Títus nə nyə muud á tééd ná bi sáág sóólúgú mpáam wɔɔng yé, a sáág ná bi cásuləg váál í jéla yí. ⁷ Ká, bi báá búsa nə isâ byésh məɲkund məɲkund: bi búsa nə búgə álal-ɲkul, bí nə fug kaand, nə mpúyá, nə kááfé áyíyáág, nə məma cɛlí bí á lóg nə sá yí. Í jii námé ná bi búlɔg wá mílâm sóólúgú mpáam wɔɔngú. ⁸ Mə ayímbúlyé bî, mə ngə yida jaaw bí váál bóólúgá báá bwə ngə jigəwa yí, shú ná məjigəwa mɔɔng mé lwóg ɲkí cɛlí jín í ngə bándá wú lámúd. ⁹ Bi mə mpú lâm yána mə Cwámba wúsú Yésus-Krîst; bi mə mpú ná nyə á bæ, a mbíd zhwog kúm, a bíd dwo, a zə nyíngal nyúúl məbúwa dí, shú ná bi wə yídag bíg məbúwa méd.

¹⁰ Mé jaaw bí váál mé ngə dúg cínɔng yí, í é kwíínd bî. Jí ná, tééd mbú í á cɔ yí, bi á bæ buud ɔ áshúshwóógú ná bi mə sɛɲg mwaanê; bi a shígé bæ shúshwóógú nji sɛɲgúle dí, bi wə bí a tééd bæ nə yéesh. ¹¹ Casuləgá tédúgá wún ja

gaád. Ságá né sóólúgú í bwámag næ mæma yéesh bí á bæ næ ndí yí, í nyîn næ bímbí lú mæbii bí búsé næ ndí yí. ¹² Ja múúd mé sá yána né i ngə wú nyə lám dí cwú yí, ngəá bwə lég nyə nə sâ á jí nə ndí yí; kú bæ sâ á cúgé nə ndí yí. ¹³ Í cúgé né muud ngəg nə yîl bóól búúd méntágula dí nə ndéé nyə yidá ngə nyasula nyasulág. Í yidá bæ né buud bêsh bwə bég næ mæbii mæbímbí. ¹⁴ Í jii fwála gaád nə, sâ bí mé búl bæ nə ndí cɔ bóólúgá yí, í kég lwándulə bwo kúl búsé bush yí; shú né jəɔng bwə bá námə bul bæ nə ndí dúl jwów dí yí í bág lwándulə bí kúl bí mé bá bæ bush yí; na, isâ í mú bæ bí mæbímbí, ¹⁵ nda Kálad Zembî ngə ci ná. A ngə ci ná: Muud nyə á bul cwéég yé nyə a shígé bæ nə sâ í ngə ntɔ gwôw.

Nyɔɔng nyə á cwéég bíbíyá yé, nyə ashígé fúfə nə sâ.

¹⁶ Mə yə Zembî akíba, nyə muud nyə á sá ná Títus bég námə nə váál zény dɔɔng shú dún yé. ¹⁷ Nəcé Títus mé magulə sâ sé á ngə jii né í bég yí. A mé tí njəɔnd zələ nûŋ bídí nda nyə á də bwey bwánd. ¹⁸ Sé amə nti bá ngwól *mínyɔŋû wúsú mədɔ mēsh mé ngə ságusə sâ á ngə sá shú Jɔjɔ Kéel yí. ¹⁹ Sâ í búl bæ yí jí nə mədɔ mé mé féesh námə nyə nə sənónɔ wə zég sá sóólúgú mpáam ga. Sé ngə sá wo shú né Cwámba nyəméfwó ɔwág gúmá, sé lwándulə jɔjɔ íyuug bísí. ²⁰ Sé ngə bwey mpu káálugə né buud bwə bég kú kwey íwushî sədí ísáyúd ja sé ngə kala zhwoɔ *mwaanê bwə á mé yə sé mbag yé. ²¹ Sé ngə sɔ né sé sáág mənywa mísh mé búúd dí námə, kú bul bæ nji mísh mé Zembî dí. ²² Sé mé nti námə ngwól mínyɔŋû wúsú. Mínyɔŋû wúsú wɔɔngú, sé á mé faas kááfə jé ija ija nə ndéé, a mé nyiŋgə námə lwó sé jíga ja nə a ji nə fwámé yéesh, a ngə bul shwu nyúul nə bî. ²³ Títus ji muud gwoɔng waamê, sá wə sé ngə sêy nûŋ bídí; bóólúgá bwááŋg bân, mədɔ wə mé amə nti

bwo, bwá ηgə zə shú ná *Krîst ηwág gúmá. ²⁴ Lwógá bwo ná bi má cœel bwo, bí lwó námá bwo ná bi mə mpíyá nə bəgəwálə sá má də bəgəwa nə bí bwádí míshúd yí; lwógá bwo ntó mədɔ mə ηgə dúg.

9

Lósú míkwiíndyá

¹ Sá ηgə σεηg *mwaanê ná sá má bá kwíínd búúd ɔ Zembî nə ndí. Mə nyiηgálə cilə bí shú dɔɔηgú, í bə nda má nteηg. ² Mə mpú ná bi búsə nə məma zény, mə də bəgəwa nə zény jín jɔɔηg búúd ɔ Masedwân dí míshúd ná: «Buud ɔ Akayî búsə bwey bə ηkwəməsá té mbú í á cɔ yí.» Wálə bí má wá mányúúl sáal dɔɔηg dí yí í má nyiηgə gwúmushi bóól ηkí bulya yéesh. ³ Mə má ka nti bwááηg shú ná bəgəwálə mə dú bəgəwa nə bí yí í nda bə mə ηkóηgúg. Í jii ná bi bág ηkwəməsá nda mə á ci ná. ⁴ Mə ηgə bæemb ná ηkí sánɔη buud ó Masedwân sá má zə, sá zə kwey ná bí cugé ηkwəməsá; á shwôn nə sá buud sá má də bul lɔ bí wá e, á shwôn nə bi námá e! ⁵ Gwó wó mə ámə tééd nti bwááηg shwóg zə sá ná bi kwəməsag məyóna mún yí. Bwó zə σεηg məyóna bí á bwey kaag ná bi mə bá wá má, í mú bá lwó ná bí ηgə sá sóólúgú wɔɔηgú nə jɔ lâm, kú bə íwú-júsúd.

⁶ Mpugá ná í də bə, muud mə sá ηkóóg nə məmpəg mə bɛ yé, kú námá bul bə nə idâw í səw; nyɔɔηg mə búl bɛ yé, bul námá bə nə idâw í səw. ⁷ Muud yêsh wág məyóna váál á mə ηwa cígúlá nə lâm yé yí; muud kú ηgə sá a ηgə shúsula, kú nyiηgə sá nda sâ cíndúlá; nəcé Zembî mə cœel múúd mə wá məyóna nə məshusug yé. ⁸ Zembî ji ntâg nə ηkul nyiηgə bul sá bí mpaam shú ná bi dúg bə nə isâ í kwágá nə bí məzhií mēsh yí, wəla dēsh, bí də námá bə nə jwuη váál á ná bi də sá mísóólúgú mí anyunywaá myēsh mí jólá nə s̄y

8:24 7.14; 8.7-8

9:1 8.1-4; Rom 15.26

9:3 8.22, 24

9:6 Mik 11.24;

19.17; 28.27

myá. ⁹ Í mú bæ námé nda jí cilyá Kálaad Zembî dí ná, ná: «A mé bæ næ yána, a mé kaaw mímbúmbúwá isâ, otútélí bé bwá ji kandugæ kandugæ».

¹⁰ Zembî wé mé ðu yæ búúd mæmpæg næ idâw yâ ða. A bá námé yæ bí mæmpæg, a sá ná mæmpæg mæwng mé fwúg, bi mú bá bul nyiŋgæ ŋgæ sá jɔjɔ mísóólúgú. ¹¹ Næ ndeé, bí ka bá bíg mímbii myêsh, bi mú námé bá bul nyiŋgæ bæ næ yána. Ná ndeé, ja sá mé bá ðu kala búúd isâ bí mé bá ðu wá yí, buud bæwng bwé mú bá ðu lɔ Zembî næcé yána ðún. ¹² Seŋgúla bí ŋgá seŋg mwaanê ni, í é kwíind búúd ó Zembî; í áshúge ntâg námé shúg cínwngú, í é sá námé né buud bwé búlwg lɔ Zembî. ¹³ Buud ó Zembî bwé é ðúg ná bí ŋgæ ŋwa Jɔjɔ Kéel mæ *Krîst næ mægwág, bí ŋgæ fula isâ næ buud ó Zembî wâ Yurúsælem, næ bóólúgá bêsh, bi aŋgê ntâg sá sóólúgú wæwngú næ mílâm mímbá. Ja búúd ó Zembî bwé é ðúg ntó yí, bwé é magulæ ná bí ŋgæ sá fwámé sâ, bwé ka yæ Zembî gúamá. ¹⁴ Bâŋ bwé é bul cæel bí*, bwé ka ðu jægula næ Zembî shú ðún næcé a mé sá bí mpaam í ŋgá ntɔ minji. ¹⁵ Akíba næ Zembî, næ mæma yána á ntɔ ŋkwóŋ nyæ á mé sá sá yí.

10

Pwôl ji námé sóol mæsáal mé Krîst

¹ Mæméfwó Pwôl, mæ mé teeg kâl næ bí; ŋgaá bi mé ðu ci ná mé ðu bæ fufwáás múud ja shé búés kul ŋgwúð yí, nji ja mé jí shwóg-shwóg næ bí yí mæ bæ næ ŋkúð. Námé nda shé mé mpú ná Yésus nyæ á bæ næ lám ná shee, næ jɔ lám ná, ² mæ téég bí mæbwé ná: kúgá sá ná mæ bág nyiŋgæ zæ bæ næ ŋkúð ja mé é wóós nûŋ yí. Bóól búúd bwé ŋgæ ci nûŋ

9:9 Sôm 112.9 9:10 Iza 55.10; Ozê 10.12 9:11 1.11; 4.15 * 9:14 Na ji námé næ ŋkul bæ ná: «Bâŋ bwé é bul bæ næ yéesh ná bwé ðúg bí...» 9:15 9.11 10:1 1Kr 9.3 10:1 10.10; 1Kr 2.3 10:2 13.10; 1Kr 13.2

ná mæ ηgə bɛ iyéesh yâ shí ga. Mə ji ηkwəmusá ná mæ zé fwo lwó búúd bəɔηgú ηkúð nə ijíjəəl. ³ Jí mpu bæ búbálé ná sá búšə buud ɔ shí ga; nji, sá ηngê gwána nda buud ɔ shí ga. ⁴ Mpugá ntâg ná məkwəɔ mə dóomb sá mə dɔ kə nə ndí dóomb dí má mə cúgɛ məkwəɔ mə shí ga; nji, məsə nə ηkul mə Zembî, mə dɔ céég íkóógúlá í dóomb*. Sə mə dɔ caam mbɛɛ fɔg məshügá, ⁵ caam námə sâ jêsh í láá búúd zhíí ná bwə bág kú mpu Zembî yí. Sə mə dɔ wá tédúgá wêsh mímbwugud, sá ná í bág nə məgwág nə *Kríst. ⁶ Ja bí mə bá bæ bí mú ηgə mpu gwág nə Zembî yí, sə mə bá ka bæ ηkwəmusá mə yə búúd ɔ məbún intúgúlí.

⁷ Dugá mpu dúg ísâ. ηkí muud mə dúg ná nywáá músə muud mə Kríst íí, á jəla námə nə mpu ja ηgwúð á kandugə ná, nda á jí múúd mə Kríst ná, sə búšə námə búúd ó Kríst. ⁸ Í ká bæ ná mæ ηgə nywá bul bəgəwa nə ηkul Cwámba nyə á yə mə yí, mə kú ntâg gwág shwôn. Nji mə mpú ná Cwámba nyə á yə mə ηkul nyəɔηgú ná mə sáág ná bí lálug búgəd, kú yida bæ ná mə zág búlal bí. ⁹ Mə ηngê nə jii ná okálad bâm bwə ηgég nə sá bí ikukwendɛ. ¹⁰ Mə mpú ná bóól búúd bwə dɔ cí nə okálad mə dɔ cilə bí wá bwə dɔ bæ nə mpêl, bwə njúl ηkí lal ηkúl; nji ja məmɛfwó mə wóós yí, mə njúl zhizhe, lésú wâm kú nə mffí. ¹¹ Muud yêsh mə cí ntó yé mpúg ná, váál íciyá byâm bísə ja mə ηgə cilə shwóg-shwóg yí, ntó námə wə mísóólúgá myâm mí é bæ ja mə é wóós yí.

¹² Sâ jísə yí jí ná, sə cugɛ nə ηkul cí ná sánðη buud bwə ηgə sɔ ná buud bwə shwúg mənyúúl nə bwo wá sə búšə váál ηgwúð; sə cugɛ námə nə ηkul shee yagula micé nə bwo; ηwálə bwə mə ηwa bwə mɛfwó nda iyuug yí í lwó

10:4 6.7; Rom 13.12; Ifz 6.13-17 * 10:4 Sə ηgə cɛel cí na ná: «məkwəɔ mə dóomb məsú mə dɔ búgə bíl ísâ byêsh múúd jí nə ηkul búgula yí». 10:5 Iza 2.12-17 10:6 2.9 10:7 1Kr 1.12 10:8 13.10 10:11 13.1-2 10:12 3.1

ná fʉg í mæ ncundəw bwo. ¹³ Sá báá sá acéélé bəgəwa ná ndéé ntə mínji, sá ηgə námə bəgəwa nji nə bímbí Zembí nyə á yigula ná sá zəg nə Jɔjɔ Kéel ná ndéé zə wóós bídí ní. ¹⁴ Sá aηgê nə ntə mínji, námə ki sá a shígé zə wóós nūη bídí. ηgaa ná sá wə sá á téeéd zə nə Jɔjɔ Kéel mə Kríst nūη bídí? ¹⁵ Sá cugé nə bəgəwa ántə mínji, váál á ná sá kə ηgə bəgəwa nə ízhaá iséy. Mbô. Sá mə yida táduga ná búgá jín í é ηgə lal lalúg ii, iséy bísú í mú ηgə nyiηgə mpu nyîn kúl Zembí nyə təl sá ná sá séyúg yí. ¹⁶ Ja iséy bísú í é mpu nyîn na bídí yí, sá mú ka cɔ kə nə jɔjɔ Kéel shwóg, nda kə bəgəwa nə iséy bóól bwá á bwey sá yí. ¹⁷ Muud mə céél bəgəwa yé, bəgəwag nə sâ Cwám̄ba nyə a sá yí. ¹⁸ Muud mə sɔ ná buud bwá shwúg mən̄yúúl nə nyə yé, nyə dí bwá d̄a magulə yé; nji nyɔɔηg Cwám̄ba mə sá ná bwá shwúg mən̄yúúl nə nyə yé.

11

Pwól, fwámé múúd lwámá mə Kríst

¹ Mə zə ná nywá lás nda mpúfú, bi ɔ jísów mə. Bálé, jísówúgá mə. ² Mə ηgə baag bí mbɔɔg mə Zembí. Nəcə mə a j̄i bí b̄a shú ηgw̄um ηgw̄ud, nji *Kríst. Mə j̄ii ná mə bág kə nteηguli bí nyádí bi njúl nda ncwíyê sás d̄úsə ná nə fwɔ-fwɔ yí. ³ Nji, mə ηgə fúndə ná bi bág gwaa kənd mítédúgá ná ndéé bi músə bá ηgə kyey nə Kríst milām mímbá; nəcə ntó wə nywâ nyə á zə nə məkəη zə shiig Ifa yé. ⁴ Mə ηgə fúndə ntó nəcə bí ηgə bə ná, nji ná muud mə zə bídí zə cúndə Yésus ishús, kú bə nyɔɔηg sá á cúndə yé, ηkí nt̄ag ná bí mə lág *shíshim ishús, kú bə wɔɔηg bí á lág nə sá yí, ηkí ná bí mə lág kéél ishús, kú bə nyɔɔηg bí á lág nə sá yé, bí ηgə mpu jísów isâ ini byêsh.

10:13 Rom 12.3 10:15 Mis 19.21; Rom 15.20 10:17 Zhe 9.22-23; 1Kr 1.31
 10:18 1Kr 4.4-5 11:2 Ifz 5.25-27 11:3 Mət 3.1-5, 13 11:4 Gal 1.8-9

⁵ Má yida mpu ná, bəɔŋg bí ɲgə ɲwa ná *buud ɔ lwámá wəashílá-shwánâ ɔni bwə antɔ́yɛ mə nə tɔɔ sâ. ⁶ Má je bə nə shúg lésú; ɲji, kóómb á mpúyá, mə cugé nə shúg; sá á shí lwó bí ntó ísâ byêsh dí nə mázhíí mēsh dî.

⁷ Ntó ná səlúlə mə á səl məmɛ́fwó shí, zə bwiiŋg bí Jɔɔɔ Kéel má Zembî ashwâ, shú ná bi búnúg gwôw yí, mə a sá *sóm aá? ⁸ Ja má á ɲgə sêy bídí yí, mədɔ məshús má á lúg məbwə məbwə nə má ɲgələ yida yə mə myána shú dán. ⁹ Ja gwámɛ́fwó má á bə máfúfə dí nûɲ bídí yí, mə a shígé sá nə muud ɲkényúg mbag wâm, bwááŋg bwə á zhu Masedwân wá bwə á shí bwííg mə isâ í á ɲgə fúfə mə yí. Mə a sá ná bi kú ɲkêny mbag wâm; mə é dɔ námə sá ɲji ntó. ¹⁰ Námə nda má jí nə búbálé mə Kríst ná, mə mpú jaaw bí nə muud nyə abúle sá nə mə yówug bəgɔwálə Akayî yêsh dî. ¹¹ Mə ɲgə ci ntúni nəcé jí? Ye nə mə acéélé bí? Mbô. Zembî mə mpú ná mə cɛel bí.

¹² Mə áyówɛé sálə sâ má ɲgə sá bí yí. Mə é kə nə ndí shwóg, buud bwə ɲgə cɛel ɲkêny mənyúúl ná sənónɲ sá ɲgə sêy váál ɲgwúð ɔni, bwə bág kú ná nə zhií bwə ɲkêny mənyúul. ¹³ Buud ɔni bwə cúgé fwámé búúd ɔ lwámá, búsa mbéé osóɔl ɔ mäsáal wâ ibəmb. Bwə á má shweel sâ búsa yí, ka yida dɔ sá nə bwə nyínúg nə buud ɔ lwámá ó Kríst. ¹⁴ Ntó cugé námə sâ ákáámúg, nəcé *Sátan nyəmɛ́fwó má dɔ námə shweel sâ á jísə yí, ka yida dɔ nyîn nda *éɲgəles á məɲkenya. ¹⁵ Nda *Sátan má dɔ sá ntó ná, osóɔl ɔ mäsáal bé bwə ka námə dɔ sá nda bwə ɲgə kyey ótátəlí ó Zembî dî; muud ka káam jí cínɔŋgú? ɲji, bwə bá shúgɔla ɲji váál í mpíyá nə misóólúgú myán yí.

11:5 12.11; 1Kr 15.10; Gal 2.6, 9 11:6 1Kr 2.6-16; Ifz 3.4 11:7 12.13;
 1Kr 9.12, 18 11:8 Flp 4.15-18 11:10 1Kr 9.15-18 11:11 1Kr 16.24
 11:12 11.5; 12.11 11:13 Flp 3.2; Mbú 2.2 11:15 4.10; Rom 2.6

Pwól nyə a mə bul jug

(2Kr 4.9-13; 6.3-10; 1Kr 4.8-13; Mis 20.18-27)

¹⁶ Mə nyiŋgə ci ja ábeê ná, muud kú ŋwa mə nda mpúfú. Ŋkí ntó dí, jega ŋwa mə nda mpúfú; sá jəŋg í é yə mə zhií ná mə kág námə nywá bəgəwa. ¹⁷ Mə mpú ná lósú mə zé lás ga í cúgé váál Cwám̄ba mə céel yí, jísə lósú ímpwúfú. Nji mə mpú ná mə ji nə sâ mə jí nə ŋkul bəgəwa nə ndí yí. ¹⁸ Nda ncúlyá buud bwé ŋgə bəgəwa bəgəwa á buud ɔ shí ga ná, mə zé námə ka bəgəwa jâm ja. ¹⁹ Bì báá mífufúgú bí ŋgə ntâg jísəw ímpwúfú kú nə njugú. ²⁰ Bwé ŋgə wá bí mən̄yámád, ŋgə díya nə bí, ŋgə nyúg bí, ŋgə sá bí isâ ilan̄ ilan̄, ŋgə cwíil bí məmpóónz; bí ŋgə jísəw isâ íni byêsh. ²¹ Í mú ka yida nyîn ná sá bân̄ sá á bə mífufwáású; á shwôn̄ ey!

Í njúl ná, mə ji nə zhií ná mə bəgəwag námə nda bóól bwé ŋgə bəgəwa ná. Mə mpú ná mə mə ná nyiŋgə lás nda mpúfú. ²² Ŋkí búšə bwán ó wəhebərê, mə ji námə mwâ hebərê; ŋkí búšə bwán ó *Izərəyêl, mə ji námə mwâ Izərəyêl; ŋkí búšə onta ó *Abərahám, mə ji námə nta mə Abərahám. ²³ Bwé ci ná bwé ŋgə sá iséy í *Krîst íí, mə je námə lás nda mpúfú ná, mεε ŋgə bul mpu sá byo cɔ bwo. Mə cɔ bwo nə ŋgələ wáduga, cɔ bwo nə ŋgələ kə mímbwug dí, nyiŋgə bul cɔ bwo nə ŋgələ bwəma nə bígá. Mə cɔ bwo nə ŋgələ faam nə shwiy ija ija. ²⁴ Oyúden bwé á mə búd mə shí ija itóon, də yíd mə zhud á milwón̄ məwúm málólól nə ibuu*. ²⁵ Ijwú i ŋgwəm̄na yíd mə nə milwón̄ ija ilólól, buud

11:16 12.6 11:22 Flp 3.5; Rom 11.1 11:23 4.8-12; 1Kr 4.11-13; 12.26

11:23 Mə cɔ bwo nə ŋgələ wáduga: 1Kr 15.10 mímbwug;

Mis 16.23 11:24 Mbá 25.3 * 11:24 Mbá 25.1-3 ŋgə lwó nə bwé áshígé jəlá nə yíd múúd cɔ milwón̄ məwúm mán̄; bígə Oyúden í á ka də kə shúg milwón̄ məwúm málólól nə ibuu; ntó ji ná, yíl ŋgwúd məwúm mán̄ dí. 11:25 Mis 14.19; 16.22

lúmæ mæ mækwóógú ja ηgwûd†, byóol búg næ mæ ija ílóol. Mæ a mé já mâη mwásé ncindî næ bulú ncindî. ²⁶ Minjæond mé ηgá kə myá mí ηgə bə mæ mæwagəwo mæwagəwo: mæ a mé ηgə ntə wagəwo wagəwo míηgəwə́, ηgə bwəma næ izhiləηgaanə, kúl jām ηgə ndēny mæ mələáamb, ohááden bwé ηgə kwal mæ mæbəəgú. Mæ a mé bwəma næ kakúle míləəm dí, bwəma næ ndí íbugád. Mæ a mé ηgə ntə mâη váál áwuwagəwə́. Bəəηg bwé ηgə shiig ná búse námə ókrísten nda sé wá, wá námə məwagəwo. ²⁷ Má də wáduga næ iséy í ayíyáag, mæ də ji mífum, yə næ məzha, yə næ məshwáás mé minú; də ci ídúw, jug næ məyôη, fúfə næ sá mé bwáád. ²⁸ Mæ akéé mæel ci sá mé ηgə yímə næ ndí jwów dēsh yí: ná mədə mēsh mé bəg váál í jəla yí. ²⁹ Zé mé tag dúl *Də dí ná ndéé mæ kú bish yé? Zé mé biil ná ndéé í kú cey mæ lámúd yé?

³⁰ ηkí í jii ná mæ bəgəwagí, mæ yida bəgəwa næ iləm byām. ³¹ Zembî mæ mpú ná mæ ηngē næ bwiiηg ijə́, nyə Sóóηgú mæ Cwámba Yésus; gúmə bəg næ nyə kandəgə kandəgə. ³² Ja mé á bə Damás yí, ηgwəməna Njwú-buud ánúnî Aretas nyə a təl yé, nyə á təl buud ná bwé ηgəg næ baagəsə mimpumbé mí ηgwəla ná bwé bíg mæ. ³³ Nji, buud ó Zembî báá bwé á wá mæ kúdád, bwé cəxlə míkwoolú ka cīηguli vúnde dí kənd tóón, ka ηgə shul nyuηg næ nyuηg ná ndéé kə wóós shí; ntáni wə mæ á faam yé.

12

Isâ múúd cúgé næ ηkul mpu yí

† ^{11:25} lúmólə məkwoógú: Í á də bə, bwé kúd múúd məbwóηúd ka də lúmə ná ndéé muud yə. Wo ji næ ηkul dág laη mé Pwól ní Mis 14.19 dí. ^{11:26} Mis 9.23; 14.5 ^{11:27} 6.5 ^{11:29} 1Kr 9.22; Gal 6.2 ^{11:30} 12.5; 1Kr 1.31 ^{11:31} 1.23 ^{11:32} Mis 9.23-25

¹ Ye í jii ná mæ bægʷagí? Mbô! Í avwóléé tʷə sâ. Tεem bæ ntó, mæ zé námé fwo yida jaaw ísâ Cwám̄ba nyə a lwó mæ *mántamé mâ mísh né bagéd yí, nə byɔɔŋg nyé á bágulə mæ *shíshim dí yí. ² Mæ mpú ŋgwól múúd mǎ *Křst nyə á ŋkâŋ kə né ndeé kə kumə jorj áléel dî. ŋkí nyə á kə nə nyúúl nyé ncindî ɔ, ŋkí í á bæ ntâg nji shíshim yé ɔ, mæ ampúyé, Zembî wə mǎ mpû. Sâ jɔɔŋg í mǎ s̄y múús mimbú wûm nə mín̄. ³ Muud wɔɔŋgǎ, ŋkí nyə á kə nə nyúúl nyé ncindî ɔ, ŋkí í á bæ ntâg nji shíshim, mæ ŋgə ci né mæ ampúyé, Zembî wə mǎ mpû. ⁴ Nji mæ mpú nə nyə a ŋkâŋ kə né ndeé kə kumə *Paradis, a mú gwág íciyá í cúgé nə ŋkul ciy mákəl mǎ búúd dí yí, iciyá múúd cúgé nə zhií mǎ cí yí. ⁵ Mæ é bægʷa nə váál ísâ múúd wɔɔŋgǎ nyə a gwág byɔɔŋgǎ; nji, shú dâm məméfwo, mæ yidá bægʷa nə iləm mǎ jí nə ndí yí. ⁶ Mǎ mbâm cεel né mǎ bægʷa, í kú bæ mæ impwúfú; ísâ mǎ jáaw yí bæ óbúbálé. Nji mεε mæ ajááwé, bwé á bá ŋwa mæ ntɔ sâ mǎ ŋgə sá yí, nə sâ mǎ ŋgə ci yí. ⁷ Zembî nyə a lwó mæ yáág-yáág ísâ. Né ndeé, shú né mæ bág kú ŋkêny nyúúl nə mpûlə ísâ byɔɔŋgǎ, nyə á ka bíd né fimâl bág mæ nyúúlúd, ŋgwól *éŋgəles mæ *Sátan zə yíd mæ né mæ kú dɨ ŋkêny nyúul. ⁸ Mæ á jəgʷla nə Cwám̄ba ija ilóɔl né a yílúg mæ fimâl wɔɔŋg. ⁹ Nyə a shígé yíl, nyə á yida ci nə mæ ná: «Mpaam mǎ ŋgə sá wo yí í kwagá nə wo. ŋkul í dɨ s̄y íləmud.» Né ndeé, mεε mǎ yida bægʷa nə lám wêsh ja mǎ jí nə iləm yí, shú né ŋkul mǎ Křst í ŋgəg nə s̄y mǎdí cugud. ¹⁰ Gwé wə jí ná, mæ gwág nywa ja mǎ bé nə iləm yí, ja bwé lwîy mæ yí, ja cug í ké mæ mbwǔ yí, ja mǎ bwémá nə cúwálí nə yágúwó nəcé Křst yí.

Nəcé, mæ jî nə ŋkul ja mǎ jí nə iləm yí.

Lám wí Pwôl gwôw

¹¹ Ʒgaá mə mú Ʒgə lás nda mpúfú! Bi wə mə nyasulə mə váál sóólúgú dɔɔŋgúd. Bi wə mə jəlá nə sá nə buud bwə shwúg mənyúúl nə mə. Nəcə nə, tɛɛm bə nə mɛɛ cugé tɔɔ sâ, bɔɔŋg bwə Ʒgə nyîn nda *buud ɔ lwámá wəashílə-shwánû óni, bwə ántɔ́yɛ mə nə tɔɔ sâ. ¹² Bi a shí dúg nda məma jísów jâm í á wéeshuli məyiggyé mə múúd lwámá mə *Kříst nə: isâ í ntɔ́ búúd Ʒkul yí, nə *isâ í mímbúgú, nə *məshimbá mə á Ʒgə sŷy. ¹³ Móól mэдɔ́ mə á ntɔ́ bí nə jí? Ʒgaá nji nə sâ Ʒgwúd nə mə a shígé sá nə bi Ʒkényúg mbag wâm. Juugá mə nə mə sálə bí bôw kóómb jɔɔŋgúd.

¹⁴ Mə wál námə nyingə zə nûŋ ja álél, mə é sá námə nə bi bóg kú Ʒkêny mbag wâm. Mpugá nə mə aŋgê nə sɔ́ məbii mún, bi wə mə Ʒgə sɔ́ wá. Ye bwán wə bwə də wíł obyðl? Ʒgaá nə obyðl wə bwə də wíł bwân? ¹⁵ Mə gwág nywa jâm kóómbúd nə mə kéénzhug sâ jêsh, mə keenzh námə máméfwó shú dún. Ye í é bə, mə Ʒgə jág bul cɛel bí ntó, bi bân nda nyingə mpu cɛel mə? ¹⁶ Shé básə dí cúŋ nə mə a shígé sá nə bi Ʒkényúg mbag wâm? Nji bóól búúd bwə Ʒgə ci nə mə á Ʒgə kyey nə bí məkəŋúd; nə mə a Ʒgə Ʒwa bí isâ bi kú mpu. ¹⁷ Búúd bêsh mə á də nti bí wá, ye mə a shí bwelə nti Ʒgwól zə nyúg bí? ¹⁸ Mə a yáág nə Titus nə a zég, mə mú nti bá *mínyɔŋû wán bí mə mpú yé; ye Titus nyə a shí nyúg bí? Ʒgaá bi a shí dúg nə sá sə básə nə mitédúgá mimpwúd sə Ʒgə kyey kuú njɔɔnd Ʒgwúd? ¹⁹ Bweyúlə bí á tééd nə Ʒgələ ci nə sə Ʒgə bul lás ntáni nə sə Ʒgə shwə mənyúul bídí míshúd. Mbð! Sə Ʒgə lás mísh mə Zembî dí, sənðŋ Kříst sə njúl cúŋ. Yé bwáaŋg mə bul cɛel wá, lésú wêsh sə Ʒgə ntəg lás ga wúsə shú nə bi lálug búgəd. ²⁰ Mə Ʒgə bæemb nə ja mə bá zə yí mə bág zə kwey bí dúl váál, kú bə váál mə Ʒgə cɛel yí; bi bân kwey námə mə dúl

12:12 Mis 13.6-12; 14.8-10; 16.16-18; 19.11-16; Rom 15.19 12:13 11.7-9

12:14 13.1 12:15 1Kr 16.24 12:17 7.2 12:18 2.13; 8.6, 16-17 12:20

1.23; 1Kr 1.10-11

váál, kú bæ váál bí má céel yí. Mə ηgə bæemb ná mə bág zə kwey ná bí ηgə bæ nə ozhuyâ, nə mbiya lâm, nə dúlə nyada, nə məfendyâ, nə ojaawá-jaawû, nə ikúdúgú, nə ηngûη, nə oncúg-nculê. ²¹ Mə ηgə bæemb ná ja má bá nyηgə zə nûη yí, Zembî waam bág sá ná mə gwágúg shwôn bídí míshúd. Nəcə, ηkí mə zə kwey ná zhwoɡ buud bwə á ηgə sá *misəm wá bwə acéndé mítédúgá ná bwə yówug misóólúgú mí áduđanâ, yow jaŋga, yow ásíy-sîy bwə á ηgə sá yé, mə bá jii yé nda yê lú shwiy.

13

Məcwûη mə áməzhúgúlâ

¹ Ja aléel wə má wál zə bídí ga. Sá é zə də cígal mílósú nji owúshined óbá ólól bwə mə fwo bwiiηg mpu ηgwúđ. ² Ja má á fwo bæ nûη ja ábêê yí, mə a shí fwo bwey lás nə buud bwə á ηgə sá *misəm wá, nə bóólúgá bēsh. Mə tééd némá bwey nyηgə lás nə bwo ja gaád mə kú fwo wóós nûη ná: Mə ájaguləyé tɔɔ muud ja má é zə yí, ³ nəcé bí ηgə jii dúg məyηgyé mə lwó ná *Kríst ηgə lás mádí nyúúlúđ íí. Bì mə mpú ná Kríst ηgə sêy nûη bídí nə ηkulû, a cugé nə iləm. ⁴ Jí mpu bæ ná bwə á bwambulə nyə kwolós dí a njúl ná nə iləm; ká, a ηgə cugə nə ηkul mə Zembî ja gaád. Nda sá báá sá búšə buud bé* ná, sá mə ka bæ nə iləm; nji, sánóη sá é cugə shú dún nə ηkul mə Zembî.

⁵ Ná ndeé, muud yêsh fáásug nyəméfwó, bigas cug jé, dúg ηkí a ηgə cugə cug mbúgula. Bì anğê nə kwey məyηgyé ná Yésus-Kríst njul bí mánnyúúlúđ íí? Bí mə ká bigas bíméfwó ná ndeé bí nda kwey məyηgyé, mpu ná bí cugé ótátalí ó óbúgula. ⁶ Mə tédúgá né, tɔɔ jí tɔɔ jí, bí é

12:21 13.2 13:1 12.14; Mbá 19.15; Mat 18.16; 1Tm 5.19 13:2 1.23; 10.11;
12.20; 13.10 13:4 12.9-10; 1Kr 1.25; Flp 2.7-8 * 13:4 Buud ó Kríst:
Ciyá ni í ké ná buud bɔɔηgú cug ján jisə mbádúgá nə Kríst.

kwey ná sá báá sá búsa nə məyiigyé məoŋg. ⁷ Sə ŋgə jəgula nə Zembî ná bi kú ná beeg sá tɔɔ sâ ábúbôw. Sə abúlé jəgula ntó ná í nyínúg ná sá á má mpu sêy. Sə ŋgə yida jii ná bi ŋgəg nə sá mənywa, tɔɔ í yida nyîn ná sá bəŋ sá a shígé mpu sêy. ⁸ Nəcé sá báá sá cugé nə ŋkul í dú julya nə obúbálé yí, sá má yida bə nə ŋkul í dú nywaadulə óbúbálé. ⁹ Sə má gwág məshusug ná sá bəg nə iləm, bí yidá bə nə ŋkul. Sə ŋgə bul jii sâ ŋgwúd, nji ná búgá í fífəg bî. ¹⁰ Gwá wá má ŋgá bwey cilə bí mə kú fwo wóós yí, shú ná ja má bá wóós yí, mə bəg bə kú zə ŋgə ŋkáánd nə bí nə ŋkul Cwamba nyə á yə mə yí. Nyə a shígé yə mə ŋkul nyɔɔŋgá ná mə zəg ŋgə ntama buud, nyə á yə mə ná mə sáág ná buud bwé lálug búgád.

¹¹ Bwaanŋ, mə shúgúlá ci nə bí nááá, dɔgá bə nə məshusug, ŋgəgá nə sɔ́ ná búgá í ŋgəg fífə bî, sɔ́gá ná muud yêsh məkuú mə tówúg shí, dɔgá bə cún, kúgá dɔ́ sɔ́ məbyaagulə. Nə ndéé, Zembî á ccelí, Zembî á nə shee nyə é bá ji nə bî. ¹² ŋgəgá nə kúlulə məkúlulə mə buud ó Zembî. ¹³ Buud ó Zembî bêsh bwé ŋgə báda bî. ¹⁴ Mpaam mə Cwamba Yésus-Kríst í jíig bí bêsh dí, nə ccelí mə Zembî, nə cug seɛŋgí mílâm mə ŋkəŋkə Shíshim.

13:10 13.2; 10.8; 1Kr 4.21 13:11 Yuá 14.27; Rom 15.33; 1Kr 7.15; Ifz 6.23; Flp 4.9; 1Te 5.23; 2Te 3.16; Heb 13.20; 1Pr 5.14 13:12 1Kr 16.20 13:13 Mak 13.11; Rom 8.26, 39; Gal 6.18

Kálaad Zembî : Sə́ á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

